Boshlang’ich sinflarni o‘qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarning amaliyotdagi tadbiqi

Xolmuminova Dilfuza Xolmamatovna

Jizzax davlat pedagogika universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada umumiy o’rta ta’lim maktablarining boshlang’ich sinf o’quvchilarini o’qitishda zamonaviy texnologiyalarda foydalanish haqida ma’lumotlar berilgan va shuningdek bu borada amalga oshirilishi kerak bo’lgan ishlar ham ko’rsatib o’tilgan.

Аннотация: В данной статье представлена информация об использовании современных технологий в обучении учащихся начальных классов общеобразовательных школ, а также указана работа, которую необходимо провести в этом направлении.

Annotation: This article provides information about the use of general secondary schools in modern technologies in the education of primary students, and also shows the work that should be carried out in this regard.

Kalit so’zlar: Xorijiy tajribalar, ta’lim sifatini baholash,o’qituvchi, o’quvchi, ilg’or tajribalar, so’rovnomalar, ta’lim- tarbiya, o’qitish usullari, ijodiy faoliyat, texnologik intizom.

Ключевые слова: Зарубежный опыт, оценка качества образования,Учитель, ученик, передовой опыт, анкеты, учебно - воспитательные, методические приемы, творческая деятельность, технологическая дисциплина.

Keywords: Foreign experiments, assessment of the quality of education,teacher, student, advanced experiments, questionnaires, educational training, teaching methods, creative activity, technological discipline.

Hozirgi vaqtda zamonaviy ta’lim sharoitida o’qitish usullari ta’lim maqsadlarini o’zgartirish, kompetensiyaga asoslangan yondashuv asosida qurilgan yangi avlod davlat ta’lim standartini ishlab chiqish bilan bog’liq murakkab davrni boshdan kechirmoqda. Bazaviy o’quv rejasida alohida fanlarni o’rganish uchun soatlar qisqartirilganligi sababli ham qiyinchiliklar yuzaga keladi. Bu holatlarning barchasi fanlarni o’qitish metodikasi sohasida yangi pedagogik izlanishlarni, ta’lim jarayoniga zamonaviy ta’lim va axborot texnologiyalarini ishlab chiqish va joriy etish bilanbog’liq bo’lgan o’qitish va tarbiyaning innovatsion vositalari, shakl va uslublarini izlashni taqozo etadi.

O’rta kasb-hunar ta’limining asosiy maqsadi – o’zmutaxassisligi bo’yicha samarali kasbiy faoliyatga qodir, mehnat bozoridaraqobatbardosh malakali mutaxassis tayyorlashdan iborat. O‘quv jarayonida talabaning kognitiv va ijodiy faoliyatini amalga oshirish uchun ta’lim sifatini oshirish, o’qish vaqtidan samarali foydalanish va o’quvchilarning reproduktiv faolligi ulushini kamaytirish imkonini beradigan zamonaviy ta’lim texnologiyalaridan foydalaniladi.

Uy vazifasi. Zamonaviy ta’lim texnologiyalari yoshi va ta’lim darajasidan qat’i nazar, individuallashtirishga, o’quv jarayonining masofali va o’zgaruvchanligiga, talabalarning akademik harakatchanligiga qaratilgan.

Ta’lim texnologiyasi – bu o’quv jarayonini loyihalash, amalga oshirish, baholash, tuzatish va keyinchalik takrorlashning tizimli usuli. Ta’lim muassasalari, xususan, SPEda o’quv jarayonida qo’llaniladigan ta’lim pedagogik texnologiyalaridan keng foydalaniladi. Ta’lim jarayoniga ta’lim jarayoniga zamonaviy ta’lim va axborot texnologiyalarini joriy etish o’qituvchiga bilimning chuqurligi va mustahkamligini ishlab chiqish, faoliyatning turli sohalarida ko’nikma va malakalarni mustahkamlash imkonini beradi; texnologik fikrlashni, o’z ta’lim, o’z-o’zini tarbiyalash faoliyatini mustaqil ravishda rejalashtirish qobiliyatini rivojlantirish; o`quv mashg`ulotlarini tashkil etishda texnologik intizom talablariga qat`iy rioya qilish odatlarini tarbiyalash.

Pedagogik texnologiyalarning keng ko’lamli qo’llanilishi o’qituvchining o’quv vaqtidan unumli foydalanishi va talabalarning bilim olishida yuqori natijalarga erishish imkonini beradi. Fan yo’nalishi bo’yicha bilim, ko’nikma va malakalarni shakllantirishga yo’naltirilgan mutaxassislarni an’anaviy tayyorlash zamonaviy talablardan tobora orqada qolmoqda.Ta’limning asosi o’quv fanlari emas, balki fikrlash va harakat qilish usullari bo’lishi kerak. Yuqori saviyada tayyorgarlikdan o’tgan mutaxassisni nafaqat bo’shatish, balki uni yangi texnologiyalarni ishlab chiqish, muayyan ishlab chiqarish muhiti sharoitlariga moslashtirish, mustaqil ravishda o’qitish bosqichiga ham kiritish zarur. boshqaruv qarorlarini qabul qilish.Pedagogik faoliyatda innovatsion usullardan foydalanish tajribasiga asoslanib, ularning ayrim afzalliklarini ajratib ko’rsatish mumkin: ular o’quvchilarga yangi bilimlarni o’zlashtirishning faol usullarini o’rgatishda yordam beradi; shaxsiy ijtimoiy faollikning yuqori darajasini o’zlashtirish imkoniyatini berish; ta’lim jarayonida o’quvchilar o’rganmay qolmaydigan sharoitlarni yaratish; talabalarning ijodiy faolligini rag’batlantirish; o’qishni kundalik hayot amaliyotiga yaqinlashtirishga, fan bo’yicha nafaqat bilim, ko’nikma va malakalarni, balki faol hayotiy pozitsiyani shakllantirishga yordam beradi.

Hozirgi bosqichda ta’lim, birinchi navbatda, shaxsni rivojlantirishga, uning faolligi va ijodiy qobiliyatlarini oshirishga,binobarin, o’quvchilarning mustaqil ishlashi, o’z-o’zini nazorat qilish, o’z-o’zini nazorat qilish usullaridan foydalanishni kengaytirishga qaratilgan. o’qitishning faol shakllari va usullari, bularning barchasiga qiziqish mavjud bo’lgandagina erishish mumkin.o’quvchilarning fanni o’rganishi.

Kognitiv qiziqish – bu o’quv jarayoniga intellektual va hissiy munosabat, o’quvchining o’rganishga bo’lgan intilishi, individual va umumiy vazifalarni bajarish, o’qituvchi va boshqa talabalar faoliyatiga qiziqish. Kognitiv faollashtirish – bu maqsadli o’rganish uchun doimiy motivatsiya jarayoni. Zamonaviy o’qituvchi o’z faoliyatida o’quvchilarning faolligi va mustaqilligini rag’batlantiradigan turli shakllar, usullar, o’qitish vositalarini birlashtirgan holda faollashtirishning turli usullaridan foydalanishi, ta’lim jarayoniga innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etishi kerak. O’rta maxsus kasb-hunar ta’limi muassasalari bitiruvchilariga oliy ta’lim muassasalariga kirish yoki ishga joylashish uchun yuqori talablar qo’yiladi. Ular murakkab zamonaviy dunyoga moslasha olishlari kerak: ularga nafaqat olgan bilimlari, balki ularni o’zlari topish, hayotda o’zini muvaffaqiyatli o’rnatish uchun har qanday sohada o’zini qobiliyatli odamlar sifatida his qilish, ijodiy fikrlash qobiliyati kerak. .

O’qituvchi o’z faniga qiziqishini oshirish orqaligina bilim olishda yaxshi muvaffaqiyatlarga erisha oladi. Buning uchun talabalar tomonidan tayyor bilimlarni taqdim etish, ularni yodlash va takrorlash uchun emas, balki faol bilish jarayonida o’quvchilar tomonidan bilim va ko’nikmalarni mustaqil ravishda o’zlashtirishga qaratilgan usullar tizimidan foydalanish kerak. faoliyat. Ba’zi an’anaviy o’qitish texnikasi va usullari bu qiziqishning yo’qolishining sabablaridan biridir. Talabalarning fanni o’rganishga bo’lgan qiziqishini rivojlantirish uchun talabalarni amaliy va aqliy faoliyatga undashga hissa qo’shadigan usullardan foydalangan holda o’qitishning an’anaviy usullaridan ham foydalanish zarur; kognitiv qiziqish va qobiliyatlarni shakllantirish va rivojlantirish; ijodiy

fikrlashni rivojlantirish, shuningdek, innovatsion texnologiyalar elementlari (muammolarga asoslangan, o'quvchilarga yo'naltirilgan ta'lim elementlari, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va boshqalar).

Mashg'ulotning muvaffaqiyati va bilimning mustahkamligi o'quvchilarning fanga bo'lgan kognitiv qiziqishlarining rivojlanish darajasiga to'g'ridan-to'g'ri mutanosibdir. Talaba uchun darsning muhim jihatlaridan biri bu bilim olishda shaxsiy qiziqish zarurligini tushunishdir, shunda talabalar nafaqat natijada, balki butun o'quv jarayoni davomida o'z kompetentsiyalarini his qilishlari mumkin. ta'limning o'quvchi shaxsiga rivojlanishiga ta'siri. Shuning uchun zamonaviy dars maxsus tashkil etilgan mashg'ulotlar va oddiy shaxslararo aloqalar uyg'unligida qurilishi kerak, shuning uchun darsda shaxsiy muloqot rejasi orqali o'quvchilarning yoshi, psixologik xususiyatlari hisobga olinadi: ularning doirasini kengaytirishga tayyorligi. muloqot,kattalar muammolariga hamdardlik, o'zini o'zi tasdiqlash istagi.

Zamonaviy ta'lim texnologiyalari qo'yilgan maqsadlarga erishishga yordam beradi, masalan: ta'lim darajasini farqlash texnologiyasi; guruh texnologiyalari; kompyuter o'qitish texnologiyalari; o'yin texnologiyalari; muammoli va tadqiqot o'rganish texnologiyasi; o'quv materialining sxematik va ramziy modellari asosida o'qitishni intensivlashtirish texnologiyalari; hamkorlik pedagogikasi. Zamonaviy texnologiyalar hissiy qulay muhitda o'quvchilarning faol ko'p bosqichli kognitiv faoliyati jarayonida fan va o'quv bilim va ko'nikmalarini shakllantirish va rivojlantirish, o'rganish uchun ijobiy motivatsiyani rivojlantirish imkonini beradi.

Hozirgi bosqichda pedagogik texnologiya tushunchasidan pedagogik amaliyotda faol foydalanilmoqda. Biroq, uni tushunish va qo'llashda katta tafovutlar mavjud, shuningdek, turli olimlar tomonidan berilgan ko'plab ta'riflar mavjud, masalan, B.T.Lixachev, V.P.Bespalko, I.P.Volkov, V.M. tushunish pedagogik texnologiyani barcha ta'riflarning ma'nolarini o'zida mujassam etgan mazmunli umumlashtirishdir. turli mualliflar. G.K.Selevkoning fikricha, "pedagogik texnologiya" tushunchasini uch jihat bilan ifodalash mumkin:

1) ilmiy: pedagogik texnologiyalar – pedagogika fanining maqsadlari, mazmuni va o'qitish usullarini o'rganuvchi va ishlab chiqadigan hamda pedagogik jarayonlarni loyihalashtiruvchi qismi;

2) protsessual va tavsifiy: jarayonning tavsifi (algoritmi), rejalashtirilgan o'quv natijalariga erishish uchun maqsadlar, mazmun, usullar va vositalar majmuasi;

3) protsessual jihatdan samarali: texnologik (pedagogik) jarayonni amalga oshirish, barcha shaxsiy, instrumental va uslubiy pedagogik vositalarning ishlashi.

Shunday qilib, pedagogik texnologiya o'qitishning eng oqilona usullarini o'rganuvchi fan sifatida ham, o'qitishda qo'llaniladigan usullar, tamoyillar va tartibga soluvchilar tizimi sifatida ham, real o'quv jarayoni sifatida ham faoliyat yuritadi. Albatta, har bir o'qituvchi o'z faniga talabalarda chuqur qiziqish uyg'otishini, ular nafaqat o'ylanmasdan ma'ruza yozishni, balki aytilayotgan gaplarni tushunib yetishlarini, mantiqiy fikr yurita olishlarini, har bir dars yuk bo'lmasligini, balki har bir darsning o'ziga yuk bo'lmasligini xohlaydi. talabalar va o'qituvchi uchun quvonch. O'qituvchi gapiradi, o'quvchi esa tinglaydi va o'rganadi, lekin tayyor ma'lumotni tinglash o'qitishning eng samarasiz usullaridan biri hisoblanadi. Bilimni mexanik ravishda boshdan boshga o'tkazib bo'lmaydi (eshitilgan – o'rganilgan). Shuning uchun o'quvchini ta'lim jarayonining faol ishtirokchisiga aylantirish zarur.

Xulosa shuki, bunday sharoitda o'qituvchi yuksak rivojlangan fikrlash qobiliyatiga, muammolar bo'yicha chuqur mushohada yuritishga, muammolarni o'z vaqtida yecha oladigan qobiliyatga ega bo'lishi kerak. Interfaol metodlarda darslarni tashkil etishda o'quvchi shaxsini rivojlantirish o'zi-o'ziga zamin yaratishdan boshlanishi kerak.rivojlantiradi. Xulosa shuki, bunday sharoitda o'qituvchi malakali

pedagogok bo’lish bilan birgalikda yuksak rivojlangan fikrlash qobiliyatiga, muammolar bo’yicha chuqur mushohada yuritishga,muammolarni o’z vaqtida yecha oladigan qobiliyatga ega bo’lishi kerak. Interfaol metodlarda darslarni tashkil etishda o’quvchi shaxsini rivojlantirish o’zi-o’ziga zamin yaratishdan boshlanishi kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. “Ta’lim to’g’risida”gi qonun 2020- yil

2. Abidova F. Sh., Xamrokulova G. T., Temirov A. A. ALGORITM BblSTROGO STROKOVOGO SOPOSTAVLENIYa SETEVbIX SISTEM OBNARUJENIYa VTORJENIY //Mirovaya nauka. - 2019. - №. 4. - S. 170-177.]

3.Akhmedov, B. A., & Khasanova, S. K. (2020). Public education system methods of distance in education in development of employees. Journal of Innovations in Engineering Research and Technology, 1(1), 252-256.

4.A.S Makarenko. “Pedagogicheskie sochineniya v 8 tomax Pedagogika” 1983. M.:

5.Jaaffar, M. Foreword to the Proceedings of the Second national ELT Conference "Curriculum, Testing and New Technologies in ELT". 27-28 March, 2002, p.3.

6.Adizov, B. (2020). Zamonaviy texnologiyalardan ta'lim jarayonida foydalanish. Toshkent: O‘qituvchi nashriyoti.

7. Normurodov, Sh. (2019). Raqamli texnologiyalarning ta'limdagi o‘rni. Toshkent: Innovatsion Ta'lim Nashriyoti.

8. Karimov, A. (2021). Masofaviy ta'lim va uning imkoniyatlari. Samarqand: Ilmiy Nashriyot. Proceedings of Int

9. O‘zbekiston Respublikasi “Kadrlar tayyorlash milliy Dasturi” T., 2000 y O‘. Asqarova, M.Nishonov, M. Xayitbaev “Pedagogika” T., “Talqin” 2008 y A. To‘xtaboev, A. Eraliev“Tashkiliyxatti-xarakatlar” Andijon.,“Xayot” 2001 y R. Mavlonova “Pedagogika” T., “O‘qituvchi” 2004y

10. M.To‘xtaxo‘jayeva “Pedagogika” T., “O‘qituvchi” 2010 y